

BOG

LOTTERIET OG ANDRE NOVELLER (/BOEGER/LOTTERIET- OG-ANDRE-NOVELLER)

Af Shirley Jackson (/forfattere/shirley-jackson)
(2022)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?](https://bibliotek.dk/da/search/work/?))

Log ind (/user/login?destination=/boeger/lotteriet-og-andre-noveller) for at
anmelde SEARCH_BLOCK_FORM=870970-
BASIS%3A62898267&FRAGMENT=CONTENT)

Shirley Jacksons unikke historier bringer det hårrejsende gys helt ind i
dagligstuen og videre ind i hjertet.

TAGS:

PSYKOLOGI (/TAXONOMY/TERM/8647)
UHYGGE (/TAXONOMY/TERM/10935)

SINDET (/TAXONOMY/TERM/20871)

ANMELDELSE

12 okt.22

(/users/rune-christiansen)

Af Rune Christiansen (/users/rune-christiansen)

Shirley Jacksons unikke historier bringer det hårrejsende gys helt ind i dagligstuen og videre ind i hjertet.

Amerikanske Shirley Jackson er nok mest kendt for romanerne 'Mørket i Hill House' og 'Vi har altid boet på slottet' (<https://litteratursiden.dk/boeger/vi-har-altid-boet-pa-slottet>), som begge regnes for klassikere inden for den gotiske litteratur. Men i de 25 år, hun var aktiv som forfatter, hun døde tragisk i den beskedne alder af 48 år, nåede hun at skrive et utal af noveller, hvoraf mange desværre fortsat mangler at blive oversat til dansk.

Shirley Jacksons forfatterskab har fået en renæssance de seneste par år – ikke mindst grundet den ubehageligt gode Netflix-serie 'The Haunting of Hill House'. Med Alhambras 'Lotteriet – og andre noveller' får de danske læsere endelig nogle af forfatterens allerbedste noveller, dugfriskt oversat af Rebekka Hjelholt Svendsen.

Jacksons noveller spænder genremæssigt bredt over samfundskritik, gys og ironisk satire over Jacksons egen rolle som hjemmegående husmor, men i 'Lotteriet – og andre noveller' ligger fokus primært på hendes overnaturlige noveller, hvilke hun da også var bedst kendt for.

Selv i dette lille indhug i forfatterskabet, det er blot 20 ud af hundredvis af noveller, spænder stilen dog både over uhygge, humor, teenageangst og identitetstab, hvilket vidner om Jacksons utrolige alsidighed som forfatter.

Titelnovellen 'Lotteriet' står helt klar som et fyrtårn iblandt novellerne. Den er med sit kyniske portræt af gruppedynamikker en ubehagelig påmindelse om, at selv i de mest civiliserede samfund er massepsykosen blot et stenkast væk.

Mere humoristisk står det heldigvis til i 'Rygerummet', hvor en jurastuderende på intelligent vis formår at snøre selveste Djævlén. Eller i 'Det meget mærkelige hus inde ved siden af', der balancerer grin og samfundskritik i en satire over den snæversynede borgerlighed, der formentlig eksisterede iblandt nogle af de hjemmegående husmødre på Jacksons tid. I det her tilfælde illustreret igennem en utålelig husmor, der i sin harme over de "nye, moderne naboer" spreder rygter og sladder om det ellers fredelige – og måske magiske – ægtepar og deres stuepige, der er flyttet ind ved siden af hende.

Det mere klassiske gys finder vi i 'Historien, vi plejer at fortælle', hvor Katharine må søge efter sin veninde Y, der på mystisk vis forsvinder. En søgen, der har makabre og gåsehudsfræmkaldende konsekvenser for begge piger. Eller i 'Sommerfolket', hvor det lykkelige ægtepar Hr. og Fru Allison beslutter sig for at blive en uge længere, end de plejer i deres sommerhus, hvilket de (selvfølgelig) aldrig skulle have gjort. Bid for bid lægger det omkringliggende lokalsamfunds skygger sig over deres hus, indtil kun mørket er tilbage. Det

er mildt sagt nervepirrende og utrygskabende, hvordan deres ellers lykkelige verden på ganske få sider bryder sammen.

Min personlige favorit blandt novellerne er 'Kom hjem, kære Louisa', der viser Jacksons evne til at forene menneskelig psykologi med en knaldgod ide. I novellen er teenageren Louisa stukket af hjemmefra, hendes straf over forældrenes småborgerlighed og hendes utilfredshed over ikke at være mere involveret i søsterens bryllup. I flere år skjuler hun sig, opbygger et nyt liv, men da hun endelig en dag bliver opdaget og beslutter sig for at tage hjem, tager det hele en uventet drejning. God fornøjelse med den!

Jacksons fortællinger er mange og alsidige, og man kan altid diskutere, om et alsidigt forfatterskab er et godt forfatterskab. I Shirley Jacksons tilfælde er svaret ubetinget JA. Hun mestrer at balancere genre, tone og stil i sine psykologiske portrætter af fremmedgjorte og identitetsforvirrede karakterer, der i mødet med det overnaturlige må kæmpe for at finde et holdepunkt i virkeligheden. Fælles for historierne er hendes klinisk, skarpe evne til at dissekere den menneskelige psykologi, og Jackson evner som ingen anden forfatter at forene uhygge og samfundskritik og bringe det helt ind i dagligstuen og videre ind i hjertet. Det gør hendes fortællinger evigt relevante – på trods af de hører en anden tid til – for følelserne karaktererne afspejler i mødet med det overnaturlige er tidløse.